

Belügyminiszter elvtárs 42 sz.parancsa.

Ipari szabotázs elhárítása.

Nincs lot.

42-es Nincs Lot.

BELÜGYMINISZTERIUM

6-200/1957.

SZIGORUAN TITKOS!
KÜLÖNÖSEN FONTOS!

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

10
HK - 001/65.
m. i. integritás

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERÉNEK

42.sz. PARANCSA

Budapest, 1957. október 21-én.

A Belügyminisztérium Politikai Főosztályának adatai szerint Pártunk és a magyar nép ellenségei, - akik a nyílt fegyveres harcban az októberi ellenforradalom alatt vereséget szenvedtek, - jelenleg azt a feladatot állítják maguk elé, hogy károkat okozzanak népgazdaságunknak abból a célból, hogy ezáltal kiváltsák a széles tömegek elégedetlenségét és így szembeállítsák ezeket a Magyar Szocialista Munkáspárttal és a Forradalmi Munkás-Paraszt kormánnyal.

Ilyen céllal, az ipari vállalatoknál, az olajiparban, a szénbányászatban, a kohászatban, a gépiparban és más iparágakban, valamint az állami intézetekben lévő ellenséges elemek igyekeznek ellenforradalmi szabotázszt, kártevést folytatni, diverziós szándékaik vannak, ugyanakkor a munkások, tisztviselők és műszaki dolgozók között hazug, provokációs híreket terjesztenek.

Az imperialista tábor hírszerző szervei fokozzák a katonai és gazdasági hírszerzést. Aktív érdeklődést mutatnak azon vállalatok iránt, amelyek honvédelmi cikkeket gyártanak, azon tudományos-kutató intézetek iránt, amelyek a rádió lokátoroknak, az atomerő felhasználásának, az uránérc feltárásának kérdésével foglalkoznak. Ezenkívül érdeklődést tanúsítanak a repülőgépipar, a rádiótechnikai ipar, a kohászat, a vegyipar és hajóipar iránt is. A külföldi hírszerzőszervek érdeklődést mutatnak a kőolaj feltárása és feldolgozása iránt, az olajvezetékek és gyűjtőállomások iránt, valamint olyan egyéb objektumok iránt, melyek nagy népgazdasági, vagy katonai jelentőséggel bírnak.

Az ellenség aknamunkájának, a kapitalista hírszerzőszervek ügynökei tevékenységének időbeni felderítése és megakadályozása, valamint a népgazdaság területén az állambiztonság

85

megteremtése érdekében

m e g p a r a n c s o l o m :

- 1./ Hálózati-operatív biztosítás alá kell vonni a Kohó- és Gépipari Minisztériumot, a Nehézipari Minisztériumot, az Építésügyi Minisztériumot, a Könnyűipari Minisztériumot, az Élelmiszeripari Minisztériumot, a Pénzügyminisztériumot, a Belkereskedelmi Minisztériumot, az Országos Tervhivatalt, a Központi Statisztikai Hivatalt és az összes fontosabb ipari vállalatokat, intézményeket, melyek a felsorolt minisztériumok hatáskörébe tartoznak, valamint azokat a tudományos-kutató intézeteket és más objektumokat, melyek nagy népgazdasági jelentőséggel bírnak.

Ugyanigy hálózati-operatív biztosítás alá kell vonni azokat az objektumokat, - függetlenül népgazdasági jelentőségüktől- ahol az ellenséges elemek tömörülnek, vagy ahol diverzióra, szabotázsra, kártevésre, vagy más ellenséges aknamunkára utaló komoly jelzések vannak.

- 2./ Az összes objektumban, melyek hálózati-operatív biztosításra kerülnek, munkaképes hálózati apparátust kell létesíteni, függetlenül attól, hogy jelenleg van e ügyszó, hálózati jelentés, vagy ellenséges megnyilvánulásra utaló jelzés ezekkel az objektumokkal kapcsolatban.

A fentebb említett fontosabb és nagyobb objektumok közül elsősorban azokat kell hálózattal biztosítani, amelyek iránt a külföldi hírszerzőszervek különösen érdeklődnek és amelyeknek nagy állami jelentőségük van, valamint azokat, ahol az ellenséges elemek tömörülnek, vagy komoly jelzések vannak ellenséges szándéokra és megnyilvánulásra.

- 3./ Azokon a helyeken, ahol az operatív állomány az ügynökséggel közvetlen kapcsolatot nehezen tud tartani, /Pl.kisebb településeken/ az ügynökök egyrészét, különösen az informátorok egyrészét rezidenturákba lehet összefogni. Emellett azonban szigorúan figyelembe kell venni azt, hogy a rezidenturák irányítását nem lehet teljesen a rezidensekre áthárítani. A rezidenseket csak mint az operatív munkás segítőit kell alkalmazni a hálózati munkában.

- 4./ Az ügynökök- és informátorjelöltek kiválasztásánál mindekelőtt az operatív érdekekből és követelményekből kell kiindulni, szemelött tartva a feldolgozandó konkrét ügyet, vagy tanulmányozandó kérdést. Elvileg leszögezhető, hogy azt a személyt kell beszervezni, aki a legnagyobb sikerrel tud segíteni az adott ügyben felmerülő kérdés megoldásában. Megengedhetetlen az, hogy a hálózati apparátusba képzetlen, korlátolt, perspektíva nélküli személyek kerüljenek be. A jövőben a hálózati apparátus kiegészítését elsősorban a műszaki technikai értelmiség köréből kell végrehajtani. A hálózati apparátusnak olyan mérnökökből, technikusokból és más szakemberekből kell állnia, akik az adott iparágat vagy szakterületet, jól ismerik, tehát kohászokból, vegyész-

mérnökökből, energetikusokból, olaj-, bánya és gépipari szakemberekből, akik jól ismerik a terület termelési problémáit, az ott dolgozó személyeket, ezenkívül rendelkeznek mindazokkal az adottságokkal, mellyel minden ügynöknek rendelkeznie kell.

- 5./ A biztosítás alatt álló objektumokban előforduló rendkívüli esetek kivizsgálása alkalmával, vagy más operatív kérdések tisztázása folyamán ideiglenes jellegű, bizalmas kapcsolatba kell lépni olyan megbízható személyekkel, akik alkalmasak és hajlandók segítséget nyújtani az adott probléma tisztázásában. Azokat a személyeket, akikkel ilyen esetekben kapcsolatba léptünk, nem kell az operatív hálózati nyilvántartásba felvenni. Azon kérdések tisztázása után, amelyek a bizalmas kapcsolat létesítését szükségessé tették, a kapcsolatot meg kell szakítani. A bizalmas kapcsolat létesítését az alosztályvezető engedélyezheti.
- 6./ A meglévő ügynökség minőségi megerősítése érdekében haladéktalanul ki kell zárni a hálózathoz azokat az ügynököket, informátorokat, rezidenseket, akik árulóknak, kétkulacsosoknak, dezinformátoroknak bizonyultak, valamint azokat, akik valamilyen okból kifolyólag dekonspirálódtak. Az új beszervezések ütemében, folyamatosan meg kell tisztítani a hálózatot a munkára alkalmatlan személyektől.
- 7./ A hálózati apparátus megerősítésére irányuló munkákkal párhuzamosan - az új beszervezések és az ügynökség megtisztítása útján, - intézkedéseket kell tenni az eredményes és hathatós konspiratív hálózati munka feltételeinek megteremtésére, ezen belül különös figyelmet kell fordítani megfelelő számú és minőségű találkozási és konspiratív lakás létesítésére. Az ügynökséggel való találkozást szigorúan meg kell tiltani olyan helyeken, melyek nem felelnek meg a konspiráció követelményeinek.
- 8./ Hathatós, gyors intézkedéseket kell fogyanatosítani az összes hálózati lehetőségek kihasználása és vizsgálati intézkedések útján, abból a célból, hogy felderítsük a még szabadon lévő és az ipari objektumokban, állami intézményekben dolgozó ellenforradalmi elemeket. Az általuk elkövetett bűncselekmények jellegétől, szociális származásuktól és politikai múltjuktól függően kell eldönteni, hogy szabadlábban maradhatnak-e és dolgozhatnak-e továbbra is a népgazdaság adott területén. A fentiek eldöntésénél figyelembe kell venni a gazdasági és pártvezetők véleményét.
- 9./ A 8. pontban említett ellenforradalmi elemek felderítésével, feldolgozásával és ártalmatlanná tételével páru-

87

zamosan rá kell irányítani az ügynökség figyelmét felderítő célzattal azokra az ellenséges elemekre, akik az ellenforradalom alatt elkerülték az állambiztonsági szervek és dolgozótársaik figyelmét azoknál a vállalatoknál és intézményeknél ahol dolgoznak.

Az egész hálózati apparátust rá kell irányítani azon személyek felderítésére, akik ellenforradalmi szabotázzsal, kár- és vással foglalkoznak, diverziós szándékaik vannak, kémadatokat gyűjtenek, rosszindulatúan megsértik a termelés technológiai szabályait, a biztonsági előírásokat, tűz és robbanásveszélyes körülményeket hoznak létre az ipari objektumokban.

A hálózati- operatív biztosítás alá vont objektumokban működő ügynökséget rá kell irányítani az erősen mérgező anyagok, robbanóanyagok, lőszerak, bakteriológiai preparátumok helytelen őrzésének és felhasználásának, valamint olyan eseteknek felderítésére, amikor sokszorozító gépeket /nyomdagép, stencil, fénymásoló, írógép, stb./ ellenséges céllal használnak.

- 10./ Rendet kell teremteni a nyilvántartás és az operatív gazdaság területén. Meg kell szabadulni azoktól az "ügyektől és anyagoktól, melyek nem képviselnek operatív értéket, de központi operatív nyilvántartásba kell venni az ellenforradalom minden aktív részvevőjét, akik a biztosítás alatt álló objektumokban dolgoznak.

Ugyanígy nyilvántartásba kell venni azokat a személyeket is, akik hálózati jelentésekben és más eredetű anyagokban terhelő adatokkal szerepelnek, amennyiben ezek az adatok figyelemreméltóak és ellenőrzöttek.

Az ügynöki feldolgozás alá vont személyekre fel kell fektetni az előírásnak megfelelő dossziét.

- 11./ Meg kell szervezni az elhárító munkát a honvédelmi és más állami szempontból különösen fontos objektumok környékén. Erre a célra elsősorban azokat az ügynököket és informátorokat kell felhasználni, akik az illető objektumban dolgoznak és a közelben laknak.

Az ügynökség ezen tagjait rá kell irányítani azoknak a személyeknek a felderítésére, akik megjelennek, vagy letelepednek az objektum környékén és feltűnően érdeklődnek az említett objektum iránt, akik figyelik az objektumot, vagy igyekeznek kapcsolatot létesíteni az ott dolgozó személyekkel.

Az objektumok környékén folytatandó elhárítói munka sikeres végzésének érdekében kapcsolatba kell lépni a területfelelős rendőrökkel, jobban ki kell használni a bűnügyi apparátus hálózati lehetőségeit, a politikailag megbízható személyek /házmesterek, albérlőket, ágyrajárókat tartó lakosok/ segítségét igénybe kell venni.

Különös figyelmet kell fordítani az elhárító munkára az
uránipari objektumok környékén.

- 12./ Fokozni kell a munkát az államtitok megőrzésének biztosítására.

Ebből a célból a BM.II/6 osztályán egy részleget kell létrehozni, melynek feladata rendszeresen ellenőrizni a BM. II/6. osztály és a megyei /budapesti/ VI. alosztályok által biztosított vállalatoknál és állami intézményeknél a titkos ügyvitel állapotát, valamint azt, hogyan hajtják végre a Minisztertanács határozatait az államtitok megőrzésére vonatkozóan. A létrehozandó részleg feladata lesz megoldani mindazon kérdéseket, melyek a titkos okmányokba való betekintők és minősítők személyével kapcsolatosak.

Gondosan és időben ki kell vizsgálni minden olyan esetet, amikor államtitkot képező okmány elvész, vagy illetéktulajdonítanak. Ilyen esetekben a vizsgálati intézkedésekkel párhuzamosan, nagyobb mértékben kell alkalmazni a hálózati munkát.

- 13./ Az operatív tiszték, akik elhárító munkát végeznek azokban a vállalatokban és tudományos-kutató intézetekben, melyben rádió-lokátorok, irányítható lövedékek, irányítható rakéták technikai kísérleteivel és gyártásával foglalkoznak, rá kell, hogy irányítsák az ügynökségük figyelmét azokra az esetekre amikor ezekben az objektumokban megsértik a rádió-álcázás szabályait és azon személyekre, akik ezeket a szabálytalanságokat elkövetik.

- 14./ Intézkedni kell a rendkívüli esetek **kivizsgálásának** gyökeres megjavítására. A II/6. osztályon belül az erre hivatott alosztályt rövid időn belül fel kell tölteni olyan hozzáértő operatív munkásokkal és kíminalistákkal, akik az operatív és vizsgálati munkában megfelelő tapasztalattal rendelkeznek.

Gondosan ki kell vizsgálni minden olyan rendkívüli esetet /robbanás, tűz, stb./ mely diverziógyanus, mikor értékes gépek, aggregátorok rongálódnak meg, amikor robbanóanyagok, hasadó anyagok, mérgek, bakteriológiai preparátumok, fegyverek, lőszer, sokszorosító-gépek, rádió adó-vevő készülékek tűnnek el és minden olyan esetet, mely az állambiztonsági szervek hatáskörébe tartozik.

A rendkívüli esetek kivizsgálásának alkalmával szélesebb mértékben kell felhasználni a hálózatot, bizalmas kapcsolatokat és olyan megbízható személyeket, akik tanúként szerepelhetnek, vagy közeli kapcsolatban állnak a gyanúsítható személyekkel.

Tűzesetek kivizsgálását a helyi tűzoltó szervekkel össze kell hangolni. Ugyanigy szélesebb mértékben kell együtt-

89

működni a bűnügyi apparátussal, felhasználva ennek lehetőségeit /hálózat, szolgálati kutyák, stb./. Azokat a rendkívüli eseteket, melyekben ellenforradalmi szándék nincs, át kell adni az ügyészség helyi szerveinek.

- 15./ Fokozni kell a BM. II/6 osztályán, valamint a megyei /budapesti/ VI. alosztályokon az osztály, - illetve alosztályvezetők önállóságát, felelősségérzetét, szervező- és ellenőrző szerepét. A vezetők minden intézkedést tegyenek meg az operatív munka színvonalának fokozására, saját, valamint beosztottjaik szakképzettségének emelésére. A központi és megyei konkrét ügyek, feladatok elemzése és értékelése révén tanítsák beosztottjaikat a kvalifikáltabb munkára.

Összesíteni és elemzni kell az ipar vonalán folyó operatív munka tapasztalatait és tanulságait és ezeknek az anyagoknak alapján rendszeressé kell tenni a tapasztalatok cseréjét.

- 16./ A BM. II/6. osztály vezetésének fokozni kell a követelményeket és az ellenőrző munkát a megyei /budapesti/ párhuzamos alosztályok felé. Mélyebben kell tanulmányozni az általuk folytatott operatív-hálózati munkát, az operatív állománnyal kapcsolatos problémákat a megyei-budapesti osztályokkal együttműködve kell megoldani.

A felmerülő kérdésekben megfelelő utasításokat kell kiadni, segítséget nyújtani a fontos kérdések megoldásában, melyek felmerülnek az operatív gyakorlatban.

- 17./ Tovább kell erősíteni a kapcsolatot a központi és helyi vezető pártszervekkel. A felső pártszervek felé javítani kell az információs munkát a népgazdaság egyes területein észlelt hiányosságokról, például tömeges selejtről, az anyagi eszközök elherdálásáról, a beruházási eszközök helytelen felhasználásáról, a technológiai szabályok durva megsértéséről, a biztonsági szabályok mellőzéséről és más olyan kérdésekről, melyek a Párt számára figyelemreméltók.

Robbanásra, tűzveszélyre alkalmas körülményekről, vagy olyanokról, melyek szerencsételnséget idézhetnek elő, vagy az államnak nagy anyagi kárt okozhatnak - haladéktalanul jelentést kell tenni a vezető pártszerveknek és a BM. Politikai nyomozó főosztály vezetőjének.

- 18./ A 17./ pontban felsorolt esetekről a megyei /budapesti/ párhuzamos alosztályok kötelesek idejében informálni a BM. II/6. osztályát. A rendkívüli megtörtént esetekről kötelesek haladéktalanul jelentést tenni.

Ezenkívül idejében jelenteni kell a BM. II/6. osztályra a jelentősebb hálózati, vagy más úton kapott jelentéseket, jelzéseket, az ügydossziék felfektetéseit, valamint az operatív munka egyéb fontos problémáit, melyek a BM. II/6. osztály hatáskörébe tartoznak.

90

- 19./ Az ipari szabotázzselhárítás vonalán dolgozó vezetőknek és beosztottaknak fokozniuk kell a forradalmi éberséget. Gondosan kell ellenőrizni minden olyan jelzést és jelentést, mely operatív szempontból figyelemreméltó és ellenséges elemek aknamunkájára utal. Idejében meg kell akadályozni minden olyan ellenséges kísérletet, mely az ország népgazdasága ellen irányul.
- 20./ A BM. II/6. osztály vezetője és a megyei /budapesti/ politikai nyomozó osztályok vezetői gondoskodjanak arról, hogy mielőbb feltöltsék az osztályuk, illetve a VI. alosztályok létszámát.

A felvételre javasolt elvtársak kiválasztásánál tartsák szemelőtt, hogy az ipari szabotázzselhárítás vonalára megfelelő részben kerüljenek mérnökök, technikusok és azon iparágak specialistái, melyeknek elhárításával az osztály, illetve alosztály foglalkozik.

Jelen parancsomat az ipari szabotázzselhárítás vonalán dolgozó egész operatív állomány előtt ki kell hirdetni és fel kell dolgozni. Biztosítani kell a gyakorlati munkában való alkalmazását.

Biszkú Béla sk.
belügyminiszter

Kapják: Miniszterhelyettes elvtársak,
Politikai Nyomozó Főosztály Vezetője, helyettesei,
valamint osztályvezetői,
Megyei /budapesti/ rendőrfőkapitányságok Politikai
Nyomozó Osztályainak vezetői.

91